

Kontrola radiofonii i telewizji

WIEDZA W PIGUŁCE

Główną zasadą w radiu, telewizji i w internecie jest wolność słowa. Treści w internecie nie są kontrolowane, ale radio i telewizja mają określone zadania i obowiązki. Opisuje je ustawa o radiofonii i telewizji. Nie wolno nadawać audycji sprzecznych z polskim prawem, moralnością i dobrem społecznym, czy nieszanujących przekonań religijnych obiorców. Na straży wolności słowa w radiu i telewizji, prawa do informacji oraz interesów odbiorców stoi Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (KRRiT). To ona sprawdza, czy nadawcy wypełniają swoje obowiązki.

Większość audycji powinna być wyprodukowana w Polsce i w innych krajach Unii Europejskiej. Wszystkie audycje powinny być kwalifikowane ze względu na wiek — w prawym górnym rogu musi znajdować się odpowiedni znak. Zielony informuje o tym, że audycję mogą oglądać osoby w każdym wieku, żółty — od 12. roku życia, czerwony — od 18. roku życia. 10% audycji powinno być dostępne dla niepełnosprawnych, czyli zawierać tłumaczenie na język migowy, napisy lub audiodeskrypcję. Nie wolono przerywać reklamami audycji dla dzieci czy serwisów informacyjnych. Nie można też reklamować papierosów, alkoholu, narkotyków lub leków na receptę.

Dodatkowo media publiczne realizują tzw. misję. Są zobowiązane odpowiadać na potrzeby całego społeczeństwa. Udostępniają programy edukacyjne dla Polaków zamieszkałych za granicą, audycje wyborcze czy oświatowe. W zamian za to otrzymują pieniądze pochodzące z abonamentu radiowo-telewizyjnego i nie mogą przerywać swoich audycji reklamami.

Jeśli uważasz, że jakaś audycja narusza prawa człowieka (np. obraża pewne grupy społeczne) lub nadawca nie spełnia swoich obowiązków, możesz napisać skargę do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Nadawcy mają obowiązek przechowywać wszystkie audycje przez 28 dni od daty emisji (tzw. materiały poemisyjne). Dzięki temu można zbadać to, czy naruszone zostało prawo. Kiedy skarga jest zasadna, a nadawca nie zaniecha działania, może zapłacić karę. Pieniądze te trafiają do budżetu państwa.

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

Zadanie 1.

Uporządkuj reakcje KRRiT na naruszenie przepisów od najłagodniejszej do najsurowszej.

- nakazanie zaprzestania naruszania przepisów
- wezwanie do zaprzestania naruszania przepisów
- kara finansowa za naruszanie przepisów

Zadanie 2.

Oznacz, które obowiązki dotyczą mediów publicznych, a które wszystkich mediów.

Kategorie:

- wszystkie media
- media publiczne

Elementy do przyporządkowania:

- odróżniać wyrażenie reklamy od materiału redakcyjnego
- służyć umacnianiu rodzin
- nie przerywać reklamami audycji dla dzieci
- służyć zwalczaniu patologii
- oznaczać audycje dla poszczególnych grup wiekowych odpowiednimi symbolami graficznymi
- nie mogą nadawać audycji sprzecznych z polskim prawem
- rozpowszechniać audycje oświatowe dla szkół
- rozpowszechniać audycje wyborcze
- służyć kształtowaniu postaw prozdrowotnych
- audycje powinny szanować przekonania religijne odbiorców

SŁOWNICZEK

- **materiał poemisyjny**: zapis audycji po jej emisji na antenie, który nadawca ma obowiązek zachować na okres 28 dni od daty emisji.
- **wydawca**: osoba lub instytucja finansująca i organizująca produkcję audycji.
- **misja**: w odniesieniu do mediów publicznych obowiązek dostarczania szerokiej widowni i poszczególnym, zdefiniowanym grupom widzów wysokiej jakości treści informacyjnych, publicystycznych, kulturalnych, rozrywkowych, edukacyjnych i sportowych. Programy w telewizji i radiofonii publicznej mają cechować się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu.
- **Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji**:
- **audiodeskrypcja**: opis słowny warstwy wizualnej utworu.

Tekst: Joanna Ruta Baranowska, scenariusz: Weronika Paszewska, konsultacja merytoryczna: Ewa Murawska-Najmiec. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez [Fundację Nowoczesna Polska](#).

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](#).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/kontrola-radiofonii-i-telewizji/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Cyfrowa Przyszłość, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Wiedza o społeczeństwie, III poziom edukacyjny

Cele kształcenia

IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.

V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

Treści nauczania

Udział obywateli w życiu publicznym

Środki masowego przekazu.

Nowa podstawa programowa:

Wiedza o społeczeństwie, IV-VIII klasa

Treści nauczania

Uczeń przedstawia funkcje i rodzaje środków masowego przekazu; wyjaśnia znaczenie środków masowego przekazu dla wolności słowa.

Uczeń uzasadnia potrzebę przestrzegania zasad etycznych w życiu publicznym; rozpoznaje przejawy ich łamania i podaje skutki takich działań.

Wiedza o społeczeństwie, liceum i technikum

Treści nauczania

podaje przykłady kontroli władzy przez media; analizuje – na współczesnych przykładach – przypadki ograniczania praw mediów; wyjaśnia rolę Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w Rzeczypospolitej Polskiej; wykazuje, że poziom krytycyzmu mediów często zależy od ich orientacji politycznej. (zakres rozszerzony)